

Fag- og forskningsbibliotek 2005 – 2010: E-bøker/Databaser

Innledende merknader:

Det er knyttet noe usikkerhet til bibliotekenes rapportering når det gjelder digitale dokumenter, antall databaser og bruken av disse. Mange bibliotek rapporterer ikke data for flere av feltene.

Dette gjelder spesielt rapporteringen de første årene etter at disse feltene ble tatt inn i skjema for fag- og forskningsbibliotekstatistikken. Det forekommer også feilrapporteringer som kan skyldes feiltasting eller misforståelser/feiltolking av definisjonene for hva som skal rapporteres fra det enkelte bibliotek. Metode/definisjoner/tolkinger har variert i de første årene. Databasevertene har heller ikke vært samkjørte når det gjelder sin rapportering til abonnentene.

Erfaringer og presiseringer av definisjoner vil på sikt resultere i mer robuste tall. Ettersom Counter standarden (<http://www.projectcounter.org/>) nå følges av de fleste, kan vi regne med stigende rapporteringsprosent og høyere kvalitet på dataene. Dette vil gjøre tallene mer sammenliknbare.

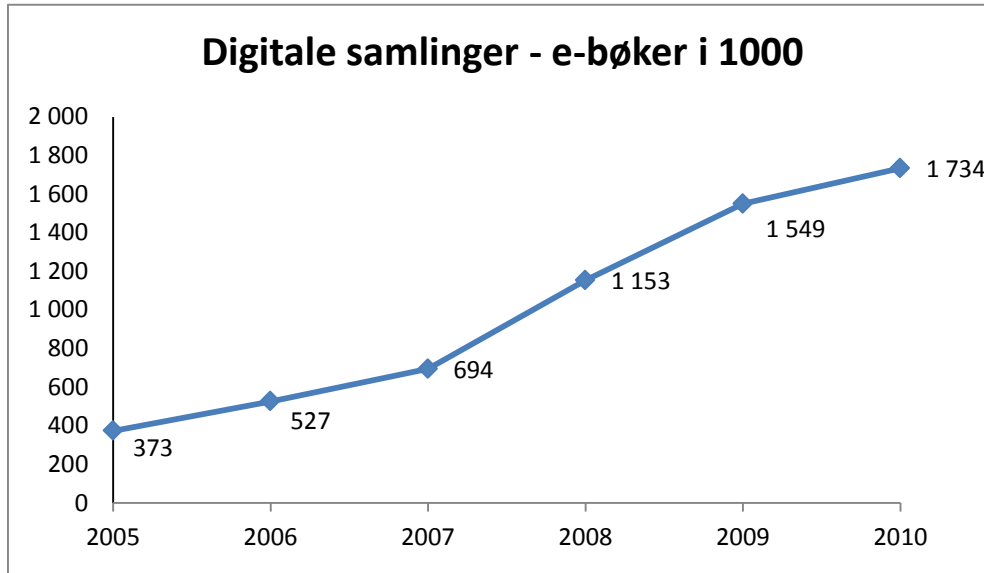
Det tas utgangspunkt i rapporteringene fra og med 2005. Det antas derfor at de første og største feilrapporteringene unngås. Det har i perioden vært et stigende antall bibliotek som rapporteres denne type data. Dette må tas med i beregningene når man vurderer utviklingen. Data/oversikter må brukes med stor varsomhet.

I **2005** rapporterte ca 120 bibliotek av 210 ikke bruk av databaser. Noen av disse bibliotekene rapporterte antall databaser de hadde tilgang til. I **2010** rapporterte 80 bibliotek av 194 ikke bruk av databasene. Statistikken for fag- og forskningsbibliotek omfatter statistikk fra Nasjonalbiblioteket, universitets- og høgskolebibliotek og offentlige og private spesialbibliotek. Universitets- og høgskolebibliotekene dominerer i gruppen, og det er generelt de som dominerer når det gjelder rapportering av digitalt innhold, tilgang til og bruk av databaser.

Andelen av bibliotek som rapporterer slike data vil forhåpentligvis stige fra år til år. En del av disse bibliotekene har imidlertid rapportert antall databaser i abonnement. Dette må det tas hensyn til ved lesing av figurene.

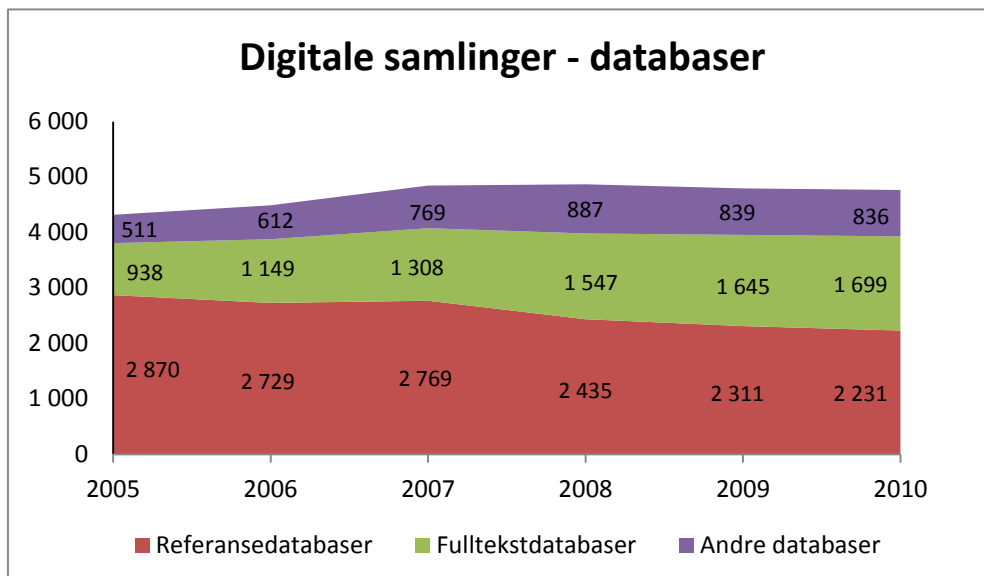
E-bøker

Det er tydelig at fag- og forskningsbibliotekene satser stort på digitale medier. E-bok bestanden er i 2010 bortimot fem ganger så stor som den var i 2005. Størst økning var det i perioden 2007 til 2009.

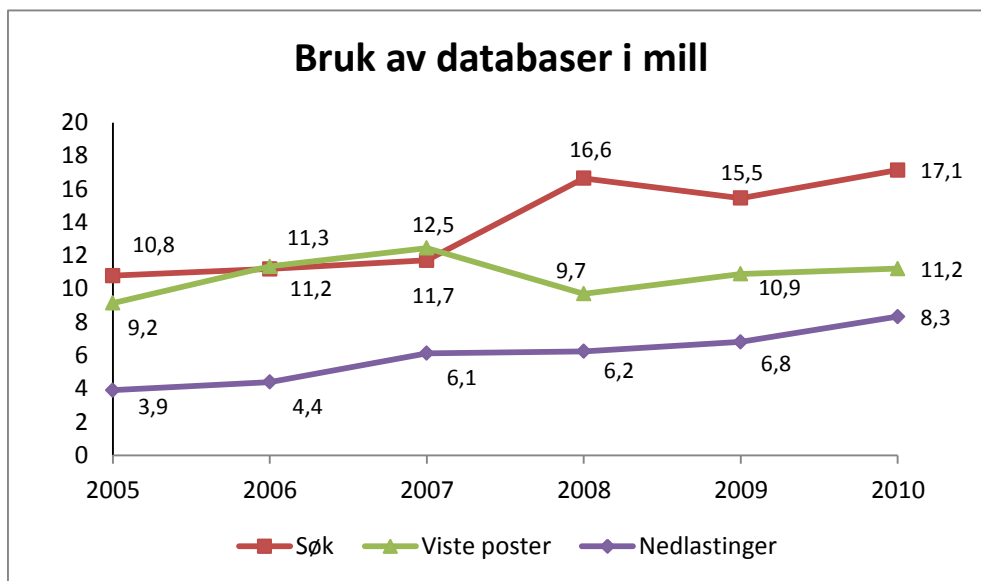
Databaser

Det totale antall databaser (referansedatabaser, fulltekstdatabaser og andre databaser) viser liten endring. Det er en svak stigning de første årene, deretter er det totale antall databaser bort i mot konstant. De ulike typer databaser har større endringer. Det er nedgang i antall referansedatabaser, mens antall fulltekstdatabaser er tredoblet. Andre databaser (omfatter for eksempel oversikter/kataloger, ordbøker, statistikkbasert osv.) har steget fra 511 til 836 i denne perioden.

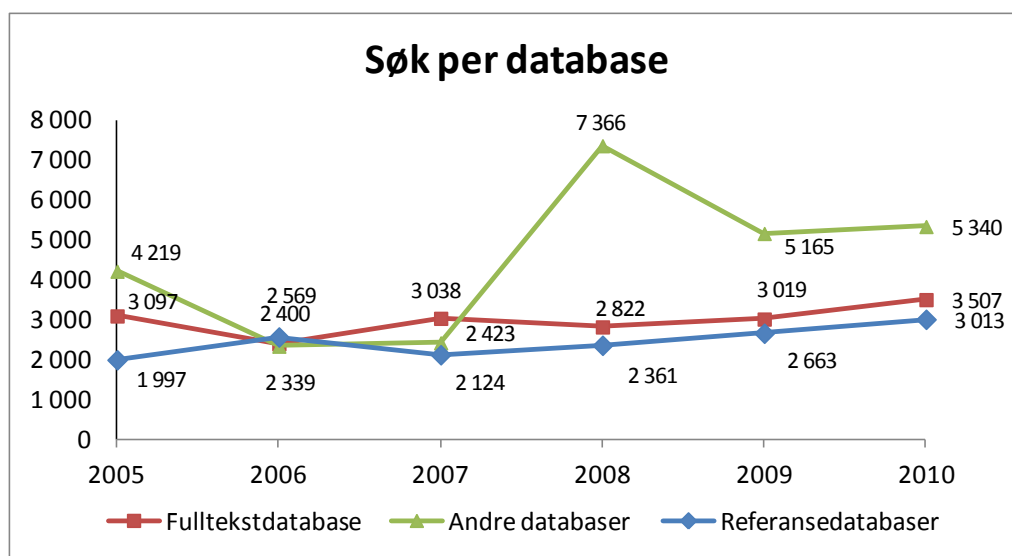

Bruk av databaser

Når det gjelder bruk av databaser har vi sett på søk, viste poster og nedlastinger fra referansedatabaser, fulltekstdatabaser og andre databaser (oversikter/kataloger/ordbøker/statistikk etc.). Ved nærmere gjennomgang viste det seg at det var mistenkelig stort antall innrapporterte søk i andre databaser i 2005 og 2008. Det ble derfor tatt kontakt med flere bibliotek for å sjekke riktigheten i disse tallene. Det ble oppdaget en del feilrapporteringer. De fleste av disse opprinnelige feilrapporteringene er rettet opp i denne presentasjonen. Figuren nedenfor viser samlet søk, viste poster og nedlastinger fra alle typer databaser. (NB: søk og viste poster fra egen katalog er utelatt).

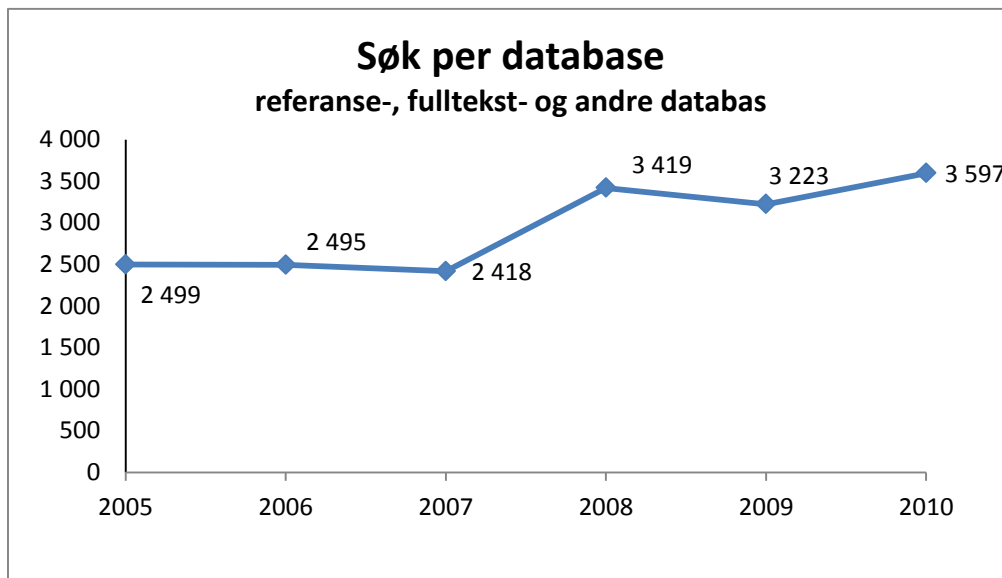
Figuren nedenfor viser antall søk per database fordelt på type database: henholdsvis søk i referansedatabaser, i fulltekst databaser og i andre databaser (oversikter/kataloger, ordbøker, statistikkbasert osv.).

* Enkelte bibliotek har bare rapportert antall databaser de gir tilgang til, ikke antall søk.

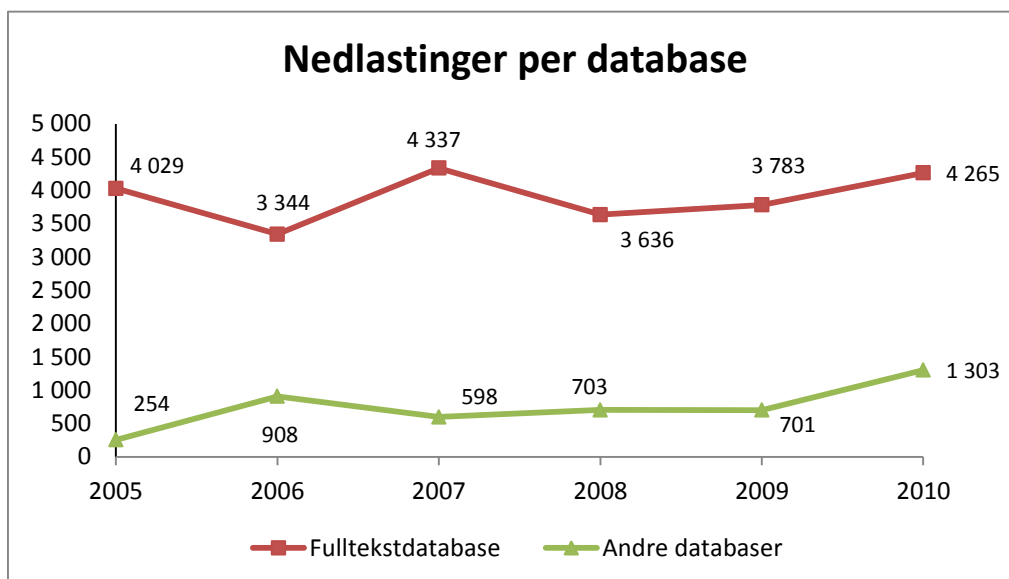
Det er en markant stigning i antall søk i andre databaser fra 2007 til 2008, som så faller fra 2008 til 2009. Antall søk i andre databaser i 2005 ligger også høyt. Disse tallene var betydelig høyere i den opprinnelige rapporteringen, og en del rapporteringer er blitt justert etter samtale med bibliotekene. Stigningen i 2008 kan forklares med at ett stort bibliotek startet et nytt abonnement som var spesielt mye bruk i starten av abonnementet.

I figuren nedenfor vises søk per det totale antall databaser. Her sees den samme stigningen fra 2007 til 2008. Søk per database flater imidlertid her mer ut.

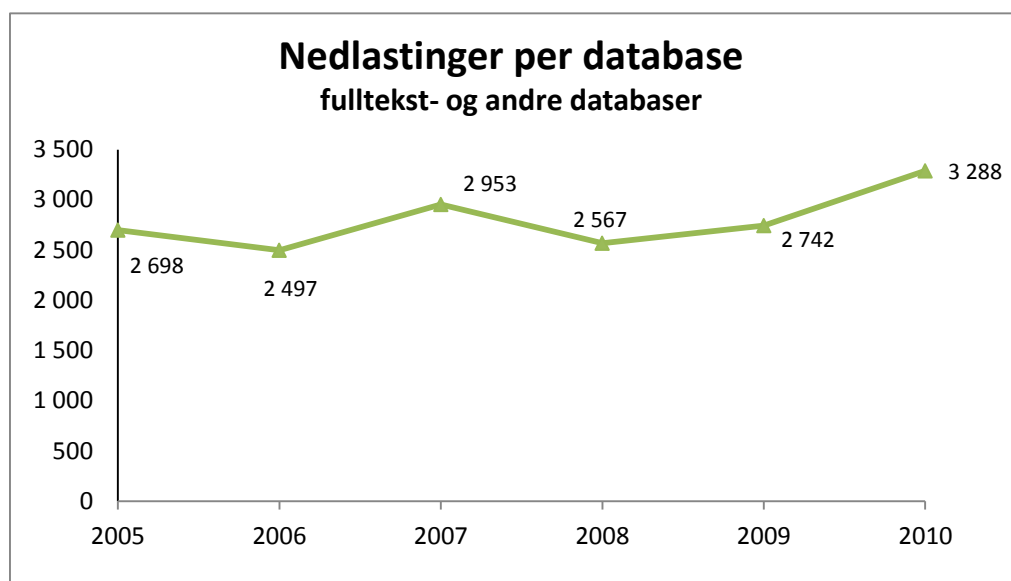
* Enkelte bibliotek har bare rapportert antall databaser de gir tilgang til, ikke antall søk.

Figuren nedenfor viser nedlastinger per database fordelt på Fulltekstdatabaser og Andre databaser. Figuren viser ikke de store svingningene, men bunnene i 2006 og 2008 for nedlastinger fra fulltekstdatabaser er vanskelig å forklare.

* Enkelte bibliotek har bare rapportert antall databaser de gir tilgang til, ikke antall nedlastinger.

Ser vi på nedlastinger totalt fra Fulltekstdatabaser og Andre databaser er det en jevn utvikling med en betydelig stigning fra 2009 til 2010.

* Enkelte bibliotek har bare rapportert antall databaser de gir tilgang til, ikke antall nedlastinger.